

POSUDEK KONZULTANTA

rigorózní práce Mgr. Hynka H I a v á č e

„Preferované pracovní kategorie v oblasti důchodového pojištění“

Předložený elaborát je zpracován na závažné a vysoce aktuální téma z hlediska současného, zejména však budoucího legislativního vývoje. Jde o problematiku velmi složitou, s ohledem na četnost právních předpisů, které ji upravují, značně nepřehlednou a kromě toho i vysoce sociálně citlivou.

Text rigorózní práce o rozsahu 115 stran je (kromě úvodu a závěru) rozdělen do šesti částí, dále zpravidla podrobněji členěných, v nichž se autor zabývá historickým vývojem i současnou právní úpravou důchodového zabezpečení zaměstnanců , kteří vykonávali činnost zařazenou do preferovaných kategorií, zejména v hornických profesích.

První kapitola vymezuje pojem sociálního zabezpečení a v jeho rámci důchodového zabezpečení/pojištění.

V druhé části je nastíněna geneze důchodového zabezpečení hornických profesí na území dnešní ČR v období od 16.století do roku 1955.

Třetí kapitola uvádí podrobný přehled legislativního vývoje týkajícího se preferovaných pracovních kategorií v letech 1956 až 1987. Autor zde mimo jiné vysvětluje důvody vzniku tohoto institutu na pozadí společenskopolitické reality padesátých let 20.století.

Čtvrtá část je věnována dosud účinným právním předpisům upravujícím nároky osob, které vykonávaly zaměstnání zařazené do preferovaných pracovních kategorií, včetně zachování nároků na důchody, u kterých takový nárok (např. snížení věkové hranice) vznikl či teprve vznikne podle (přechodných ustanovení) platných právních předpisů.

Kapitola pátá se zabývá otázkou odstranění tvrdosti zákona v oblasti preferovaných pracovních kategorií, zejména v případech týkajících se hodnocení doby činnosti.

O aktuální problematice důchodových nároků migrujících osob a hodnocení dob pojištění získaných v zahraničí výkonem činnosti v preferovaných pracovních kategoriích pojednává závěrečná část šestá.

V samotném závěru práce autor hodnotí právní úpravu vztahující se k tématu a její uplatňování v praxi včetně současných úvah o možnosti ukončit pracovní aktivitu v určitých profesích ještě před dosažením důchodového věku s možností čerpání „předčasných penzí“ z částek naspořených zaměstnavatelem pro překlenutí období do vzniku nároku na starobní důchod.

Lze konstatovat, že stanovený cíl diplomové práce *popsat časově vzestupný historický vývoj právní úpravy zaměstnání zařazených do preferované pracovní kategorie a dále zobrazit a vystihnout podstatu a specifické rysy jednotlivých právních předpisů tak, jak postupně vcházely v účinnost v československém a později v českém právním řádu*, se autorovi podařilo splnit a zvolené náročné téma obsahově vyčerpat. Předložený elaborát je zpracován velmi precizně a nevykazuje po stránce formální ani obsahové zásadní nedostatky. Pokud se zde vyskytují, mají spíše povahu dílčích nepřesností (např. str. 8 odst. 3 – preferované kategorie lze spíše označit za zvláštní institut než subsystém).

Pozitivně je možno hodnotit širší okruh odborné literatury, z níž autor při zpracování vycházel, a konkrétní příklady zařazené v textu, které vhodným a názorným způsobem doplňují zkoumanou problematiku. Zejména je však třeba ocenit vlastní názory rigorozanta a stanoviska, která zaujímá k jednotlivým problémům, které zatím nejsou jednoznačně řešeny.

Z výše uvedených důvodů je možno konstatovat, že předložená rigorózní práce splňuje požadavky stanovené Rigorózním řádem Právnické fakulty, a proto ji
doporučuji k obhajobě.

Navrhuji, aby autor v rámci diskuse při obhajobě vyjádřil svůj názor na námitku vznášenou proti tomu, aby seznam profesí, v nichž má být bude umožněno dřívější ukončení pracovní činnosti, byl uveden pouze v kolektivní smlouvě či ve vnitřním předpisu, neboť tyto dokumenty údajně nedávají dostatečnou záruku, kterou poskytuje pouze zákon.

